

Zulaya gizlenmiş hayatlar

Aslında bu yazıya başlık olarak, önce “*Neredesiniz? Neyin peşindeyiz? II*” geçmişti aklımdan.

O başlıklı birinci yazıyı 2020 Mart’ında, *Covid-19*’la hayatımıza ilk **kısıtlamalar/ürkütme**ler başladığında yazmıştım. Üzerinden henüz bir yıl bile geçmemiş, sitemde kayıtlı.

“**Neyi bekliyoruz?**” diye bitiyordu o yazı.

Çok geçmedi. *Kimlerin neyi beklediğini*, bana kalırsa biraz da, *bizi neyin beklediğini* anladık.

Bu tür tereddütleri aşmak için birileri epeydir savundukları, epey iyimser ‘*gelecek beklentileri*’ne sınımsız **tutunmayı** sürdürse de, kötü kokular çok erken sızdı oradan buradan.

Trump’ın kişiliği bozuk bir *narsist* olarak yalnız ve bir *başlangıç* değil, ‘*toplumsal bir sonuç*’ olduğunu unutan, belki de tam tersine, -kim bilir- *çok iyi bilen* “teknoloji devleri” bir *dehşet günü* sonrasında eteklerindeki tehlikeli taşları *çok erken* döküverdiler ortalığa.

Onlara, *oligark* diyenler var. Ben *kayış sıyrıranlar* demeyi seviyorum. Bir kere, bir insanın o kadar parası olması ahlaksızca. Ve *hedefleriymiş* gibi satılan “*büyük insanlık yararlarıyla*” o durum tam bir *oximoron*. İsterseniz yalan-dolan da diyebiliriz.

Bir “*özgürlük meydanı*” **doxa***’sı ile milyarları kendine eroiden beter **bağımlı** hâle getirdikleri **sosyal medya ağlarının**, aslında hiç de öyle *özgürlük* vs için değil de, *şeytani* hatta *hastalıklı* ve *planlı* hedefler için kurulmuş “*babalarının çiftlikleri*” olduğu dumanının çıkması çok çabuk oldu doğrusu. Ben daha *muymıy* gidilir diye bekliyordum. Ne de olsa hepsi okumuş çocuklar.

Ama önlerinin boşalmasını hasretle bekledikleri gün, teneffüs zilini bekleyen haytalar gibi, ve “işte büyük fırsat geldi!” zannıyla, dün bir bugün iki, birbirilerine girdiler.

Oysa alemin başına gelecekler için daha işin çok başındayız. Tünelin ucunda görünen şey ise, kendimizi güvende hissetmenin, daha da beteri özel hayatın temelli sonu gibi.

Münafıklara göre, vaziyet, her an izlenmemiz, her şeyimizin kayıta olması, bu hakkımızı (okudum anladım adım soyadım imza gibi) “sözleşmeyle” teslim etmemiz, ayağımızı da ona göre denk almamız. Hayatınızı gizleyebileceğiniz bir yer bulmalısınız. Bulabilerseniz.

‘İnsan’ denen varlığı (içimden geçen kelime, *yaratık*) çeşitli *havalı* adlarla kategorize etmek artık herkesin dilinde ya, benim de hoşlandığım şöyle bir tanım var:

Homo Sacer’. (‘Sakır’ diye okununca daha da keyifli oluyor.)
Gölge figür yani. Bir tür *‘hayalet*. O galiba artık her yerde.

Bir ‘*sivil topuk sesi*’ gibi. Bu *post truth* öyle bir şey ki, her şey *şaka* gibi geliyor insanlara; sanki her şey *zaytung haberi*.

Daha vahimi, senelerdir bu başka (daha *ulvi*) *kisveler*, müthiş çekiç *gelecek tanımları*’ altında yapıldı bu.

Çok *destekçi* devşirebilmesini, içyüzünün yansızca *sorgulanmasından* çok daha rahat yapan da galiba bu.

Rıza Yalçın Koçak ve Ezgi Duman, bundan altı ay önce Birikim Dergisi’nde “*Nefes Alamıyoruz*” başlıklı çok emek verilmiş bir yazı yayımlamıştı (2 Haziran 2020).

“*Uyandıığında kırmızıydı,*’ diye başlıyor Hilary Jordan’ın distopik romanı. *Uyanan ve kırmızı olan kitabın baş “kahraman”ı Hannah ve kendisi bir hapishanede uyanıyor, zira bu distopik dünyanın normlarına göre çok mühim bir suç işlemiş; kürtaj yaptırmış. “Suç” işlemiş birinin hapishanede gözlerini açması bize gayet tanıdık gelen bir hâl. Ancak distopya bu ya, hapishaneye girmek Jordan’ın inşa ettiği, itibari dünyada kâfi gelmiyor ve bir de üzerine*

insanlar -teknolojinin de nimetlerinden yararlanması suretiyle- suçlarının ağırlığına göre renklendiriliyor ve hatta çoğu kez esas ceza o vakit başlıyor. Bu yüzden kürtaj gibi ziyadesiyle ağır bir "suç" işlemiş olan Hannah "uyandıığında kırmızıydı". Esas mesele hapishanedeki berbat koşullar, mütemadiyen ve panoptikonvari şekilde izleniyor olmak değildi. Hapishaneden çıkar çıkmaz Hannah damgalanmış bir renkli/kırmızı olarak hayatını idame ettirmeye çalışacaktı, idame ettirmeye çalıştığı şeye hayat denirse ve tabii ki bu hayatoari şeyi devam ettirebilirse... Artık o bir renkli ona her şey mubah; kendi gettosunda barınmaya çalışmak, her türlü kötü muameleye maruz kalmak ve hatta öldürülmek. Kimsenin çıkıp da kırmızı bir kadına yapılan muamelenin hesabını sormayacağı bir dünya nihayetinde.

Sözünü ettiğim yazıdan bir bölümdü bu. (Tamamı okunsa keşke.)

"Uyandıığında siyahtı." diye devam ediyor.

"Övgüye layık' insan hakları çağında polis tarafından öldürülen George Floyd'un hayatını anlatan bir metnin ilk cümlesi bu olabilir. Floyd dünyaya gözlerini açtığıında siyahtı.

Ve bizzat devletin "güvenlik" görevlisi tarafından katledildi.

Çünkü, 'şüpheli, vahşi ve medeniyet yoksunu' küçük siyah çocuklara ("When They See Us" isimli dizide) "**hayvan**" denebiliyordu o ülkede. Bir 'tür' gibi.

Homo 'Sakır' zihniyeti yapıyor bunu.

"Siyah çocuklara hayvan olarak hitap etmenin tekabül ettiği şey aslında tam olarak o çocuklara 'insan' diye hitap etmemek."

*"Hangi ülke bu?" diye bir soru varsa, bende de içimi acıtan bir cevap var: Bizim **çocuksu ülkemizde**, (illa yalnız ve güzel" diyecek değiliz ya) savaş gemileri başlangıçta coşkulu bir konukseverlikle karşılanan ve onun için, iyi niyeti de aşan bir safiyetle **tangolar** bestelenen ve *hazin* bir sesle okunan (gerçekten *hazin*) işte 'o ülke'.*

*“Amerika Amerika
Türkler dünya durdukça
Beraberdir seninle
Hürriyet savaşında*

*Bu bir dostluk şarkısıdır.
Kardeşliğin yankısıdır
Kore’de olduk kan kardeşi
Sönmez bu yangının ateşi*

*Azmimizdir hür yaşamak
Dünyada sulhü sağlamak
Kavgalar hep bu uğurda
İstiklal aşkı ruhumuzda*

*Senin New York’un
Yükselir göklere
Benim İstanbulum
Destandır dillere*

*Ankara ile Washington
İzmir’im San Francisco’n
Benzer derler birbirine
Doyulmaz güzelliklerine*

*O muhteşem beldelerin
Pınarların nehirlerin
Ünlü şelalen Niagara
Türkler dünya durdukça
Beraberdir seninle
Hürriyet savaşında.”*

Nasıl son iki mısra hoş, değil mi?

* Doxa

"Platon'a göre; doxa, idealar diünyasından yansımış olan, algı diünyasının bilgisi olup, doğruluğu herhangi bir gerçekliğe dayandırulamayan, ispatlanmamış sanı-görüüşler... İnsanların inandıkları, doğru sandıkları ama kanıtlanmamış şeyler."

Ekşi Sözlük

Ocak 2021